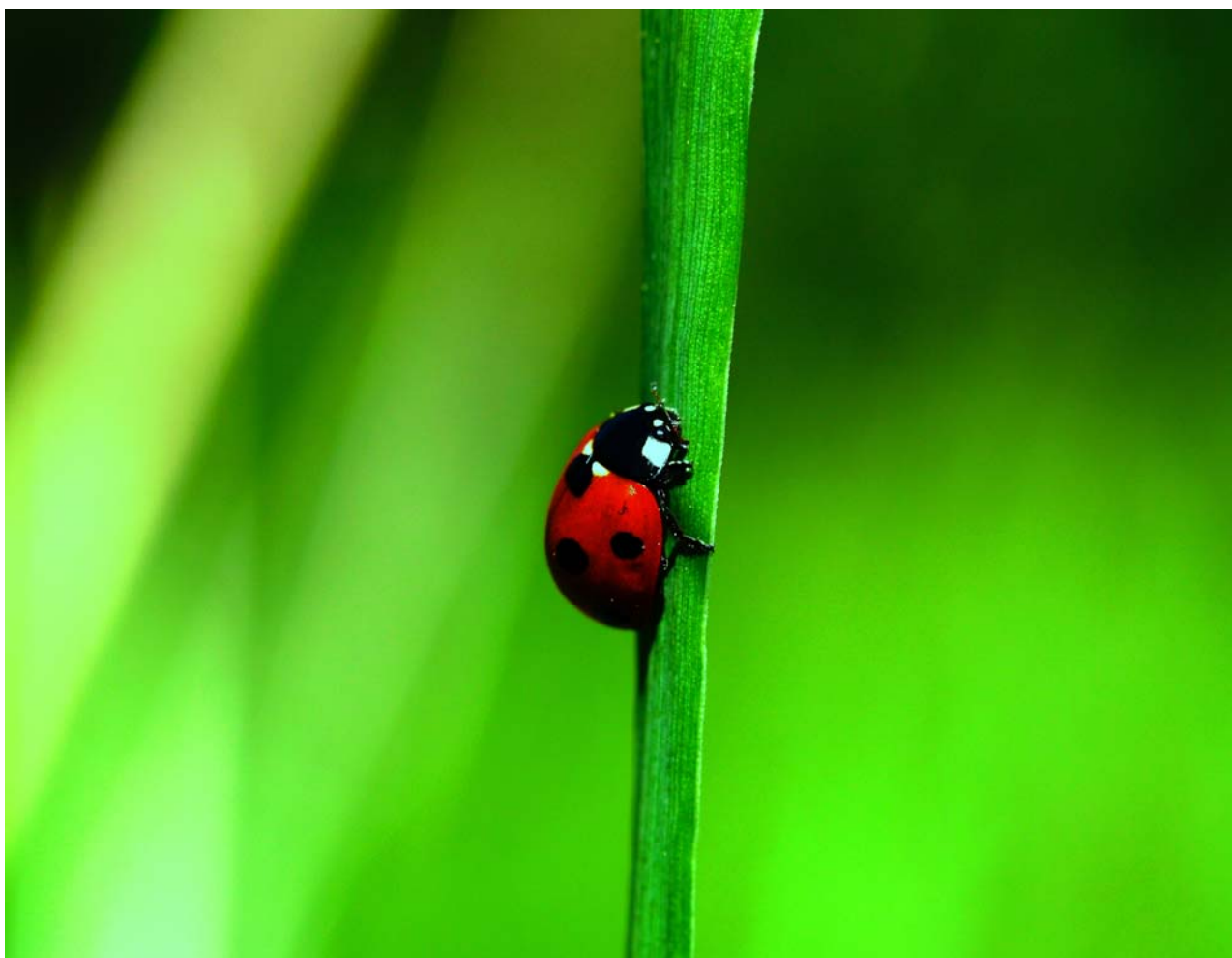

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

**VIDES
MINISTRIJA**

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS 2008

SATURS

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
PRIEKŠVārds	4
1.PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA.....	5
1.2.POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI, PAR KURIEM DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE IR ATBILDĪGA.....	7
1.3.PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES.....	7
2.IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	8
2.1.PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI.....	8
2.2.PĀRSKATA PERIODĀ REALIZĒTIE PROJEKTI.....	9
3.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE UN UZRAUDZĪBA.....	10
3.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI.....	10
3.2.CITU ORGANIZĀCIJU FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI.....	11
4.SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNI.....	12
5.MIKROLIEGUMI	12
6.ĪADT UN SUGU DZĪVOTŅU APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	12
7.INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU UN INFORMĀCIJAS STENDU IZVEIDE ĪADT. 13	
8.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES IZSNIEGTĀS ATĻAUJAS UN VAŠINGTONAS KONVENCIJAS IEVIEŠANA	16
8.1.VAŠINGTONAS KONVENCIJAS (CITES) IEVIEŠANA LATVIJĀ.....	16
8.2.IEŽOGOTĀS PLATĪBAS UN SAVVAĻAS DZĪVNIEKU KOLEKCIJAS.....	19
8.3.NEMEDĪJAMO DZĪVNIEKU IEGUVE	20
8.4.ATĻAUJAS ZVEJAI ĪPAŠOS NOLŪKOS UN ZINĀTNISKĀS IZPĒTES NOLŪKOS	20
9.KOMPENSĀCIJAS PIEŠKIRŠANA PAR SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IEROBEŽOJUMIEM ĪADT UN MIKROLIEGUMOS	21
10.BUDŽETA INFORMĀCIJA	23
11.PERSONĀLS.....	24
12.KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	25
12.1.PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI.....	25
12.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR ĪADT DABAS VĒRTĪBĀM.....	25
12.3.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR CITES	28
12.4.SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS JOMĀ.....	30
13.PROGNOZES UN PLĀNI NĀKAMAJAM - 2009.GADAM.....	32

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AAA- Aizsargājamo ainavu apvidus

DL – Dabas liegums

DAP - Dabas aizsardzības plāni

DP - Dabas parks

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

LU – Latvijas universitāte

LVAF – Latvijas Vides aizsardzības fonds

ML - Mikroliegumi

NVO – nevalstiskās organizācijas

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

RTU – Rīgas tehniskā universitāte

VID – Valsts ieņēmuma dienests

VIDM – Vides ministrija

VMD – Valsts meža dienests

VVD – Valsts vides dienests

CITES – Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

PRIEKŠVārds

Iepazīstoties ar 2008. gada Dabas aizsardzības pārvaldes publisko pārskatu, jūs iegūsiet pārlicību, ka, mūsu darbinieki ir aktīvi strādājuši un paveiktais ir tiešām lielos apjomos. Latvija nav izņēmums citu valstu starpā un dabas aizsardzības jomā darāmā vēl ir ļoti, ļoti daudz. Mēs jūs informējam, stāstam un rādām, kas ir darīts, kāpēc darīts un kas vēl būtu jādara, lai arī ne vienmēr izdodas atrast pareizos vārdus un daiļskanīgi aprakstīt savu darbu un rezultātu ko esam sasnieguši. Un rezultāts arī ne vienmēr ir uzreiz redzams. Dabā notiekošie procesi ir salīdzinoši lēni, kaut arī mēs vēlamies pārmaiņas redzēt uzreiz.

Dabas aizsardzības pārvaldes darbības rezultātu labāk atspoguļo tas, ka esam atpazīstami, ar mums rēķinās, pie mums ierodas apmeklētāji lūgt padomu un rast risinājumu. Cilvēki arvien vairāk cenšas mainīt savu līdzšinējo darbību un attieksmi. Ar dabu ir jārēķinās – to zinām mēs visi, bet ne tikai tamdēļ, ka to vēlās kāda institūcija, bet gan tamdēļ, ka neņemot vērā dabas procesus un likumsakarības gala rezultātā nodarām pāri arī sev un saviem tuvākajiem.

Darbs, kuru esam veikuši 2008. gadā ir ļoti bagātīgs un daudzveidīgs. Ir daudzi darbi, kas tiek veikti regulāri, bet ir arī tādi, kurus veicām pirmo reizi, kā, piemēram, dabas liegumā „Gudenieki” pabeidzam aploka izbūvi un ielaidām tajā lielos zālējādus, kontrolējam bebru populāciju Ziemeļu upespērlenes apdzīvotajās upītēs, pavairojam sarkanvēdera ugunskrupjus un izlaidām to mazuļus dabas parkā „Silene” u.c. teritorijās, realizējam plaši pārstāvētus seminārus: visām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrācijām, vides ministrijai un Vidzemes augstskolai par tēmu „Dabas aizsardzība Latvijā 2008” un semināru Baltijas un Skandināvijas valstu Vašingtonas konvencijas administrēšanā iesaistītajām iestādēm. Dabas aizsardzības pārvaldes darbiniekus apvieno vēlme un deģsme uzlabot dabas aizsardzību Latvijā un ne tikai ar praktiskiem darbiem pļavās un mežos, bet arī ar sabiedrības izglītošanu un informēšanu. Mēs ejam pie sabiedrības un aicinām kopā sargāt dabas vērtības šodien un domāt par mantojumu, kuru nodosim nākamajām paaudzēm.

Es ceru, ka jūs ar interesi izlasīsiet mūsu gada pārskatu un arī pats iesaistīsieties dabas aizsardzībā.

Izvēlies dabas aizsardzību!

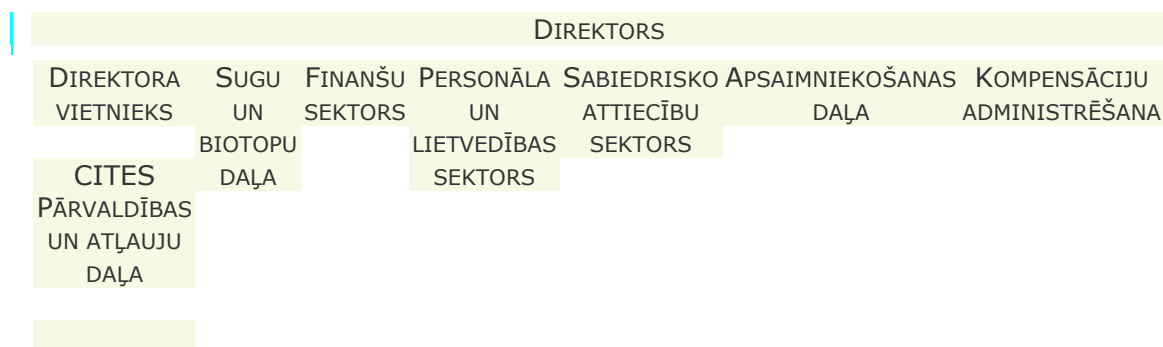
Rolands Auziņš, Dabas aizsardzības pārvaldes direktors

1.PAMATINFORMĀCIJA

1.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Dabas aizsardzības pārvalde ir vides ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar 2005.gada 22.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.147 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums”. Dabas aizsardzības pārvalde tika izveidota ar mērķi nodrošināt Latvijas dabas vērtību saglabāšanu, veicināt sugu un biotopu aizsardzību un realizēt Vašingtonas konvencijas ieviešanu valstī.

Dabas aizsardzības pārvaldē ir izveidotas trīs daļas – Apsaimniekošanas daļa, CITES Pārvaldības un atļauju daļa un Sugu un biotopu daļa, un vairāki sektori: Sabiedrisko attiecību sektors un administrācijas funkcijas atbalstošie sektori – Finanšu sektors un Personāla un lietvedības sektors. Kompensāciju administrēšanu veic trīs darbinieki, ar kuriem darba līgumi ir noslēgti uz noteiktu laiku un kuru pienākumos ir realizēt likumā "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" noteikto.

Att. 1. Dabas aizsardzības pārvaldes struktūra

Apsaimniekošanas daļa organizē un veic reto un īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu, kā arī aizsargājamo biotopu uzturēšanas un atjaunošanas pasākumus aizsargājamām teritorijām, kurām nav izveidota administrācija, sugu aizsardzības plānu atjaunošanu un jaunu plānu izstrādes uzraudzību, kā arī veicina minēto plānu ieviešanu. Apsaimniekošanas daļa izskata mikroliegumu pieteikumus, kuri ierosināti ārpus meža zemēm un nodrošina kartogrāfiskā materiāla par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ĪADT pieejamību, kā arī sagatavo dabas aizsardzības plānu izstrādei nepieciešamo kartogrāfisko materiālu, reģistrē zinātniskos pētījumus un piedalās zinātnisko pētījumu plānošanā, organizēšanā un koordinēšanā aizsargājamās teritorijās. Daļas darbinieku pienākumos ietilpst arī ekotūrisma informācijas un izglītošanas centra izveides organizēšana dabas parka “Embūte” teritorijā

un tā darbības nodrošināšana un atzinumu sniegšana par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējumu. Papildus iepriekš minētajām funkcijām, Apsaimniekošanas daļa konsultē fiziskās un juridiskās personas par aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, dabas aizsardzības plāniem un citiem normatīvajiem aktiem, kas paredz jebkādas saimnieciskās un cita veida darbības ierobežojumus aizsargājamās teritorijās.

CITES pārvaldības un atļauju daļa izskata pieteikumus un sagatavo atļaujas Vašingtonas konvencijas aizsargājamo dzīvnieku un augu ievēšanai un izvešanai no valsts, izsniedz nemedījamo sugu indivīdu iegūšanas atļaujas Latvijā; izsniedz atļaujas zvejai īpašos vai zinātniskās izpētes nolūkos. CITES pārvaldības un atļauju daļa izsniedz atļaujas nemedījamo dzīvnieku turēšanai iežogotās platībās, kuri izmantojami dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai, veic kolekciju reģistrēšanu un pārbauda to atbilstību atļauju nosacījumiem. CITES pārvaldības un atļauju daļa koordinē CITES īpatņu ekspertīzes veikšanu, nodrošinot Valsts ieņēmuma dienesta Muitas reģionālās vides pārvaldes un Galveno muitas pārvaldi ar informāciju par CITES īpatņu sugu noteikšanu, kā arī sniedz konsultācijas Valsts vides dienestam par CITES īpatņu iekšējā tirgus kontroli.

Sugu un biotopu daļas pamatfunkcijas ir koordinēt Saeimas un Ministru kabineta izveidoto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldīšanu, kurām nav sava administrācija, kā arī īstenot valsts dabas aizsardzības politiku sugu un biotopu aizsardzības jomā. Lai to nodrošinātu, daļas galvenie darba uzdevumi: organizēt dabas aizsardzības plānu izstrādi un atjaunošanu aizsargājamām teritorijām, kurām nav izveidota administrācija, veicināt šo plānu ieviešanu, sniegt priekšlikumus par jaunu aizsargājamo teritoriju izveidošanu, aizsargājamās teritorijas kategorijas vai aizsardzības noteikumu maiņu un sniegt atzinumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanas pamatotību. Daļas darbinieki konsultē fiziskās un juridiskās personas par aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, dabas aizsardzības plāniem un citiem normatīvajiem aktiem, kas paredz jebkādas saimnieciskās un cita veida darbības ierobežojumus aizsargājamās teritorijās, kā arī piedalās ar dabas aizsardzību saistīto normatīvo aktu izstrādāšanā. Daļas darbinieki sniedz atzinumus par Stratēģiskajiem ietekmes uz vidi novērtējumiem un nosacījumiem to izstrādei, savas kompetences ietvaros aizpilda Kohēzijas fonda projektu pieteikumu veidlapas "Par Natura 2000 monitoringu atbildīgās institūcijas deklarācija", kuras nepieciešamas uzņēmējiem starptautisko fondu projektu īstenošanā.

Sabiedrisko attiecību sektors atbildīgs par sabiedrības informēšanu, dabas apziņas veidošanu, Dabas aizsardzības pārvaldes tēla popularizēšanu un mājas lapas uzturēšanu un atjaunošanu.

1.2.POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI, PAR KURIEM DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE IR ATBILDĪGA

Dabas aizsardzības pārvalde savas kompetences ietvaros īsteno ar dabas aizsardzību saistīto normatīvo aktu izpildi un nodrošina vienotas dabas aizsardzības un dabas resursu izmantošanas politikas realizēšanu.

Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar nolikumu ir noteiktas šādas funkcijas:

1. koordinēt Saeimas un Ministru kabineta izveidoto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldīšanu;
2. īstenot valsts dabas aizsardzības politiku sugu un biotopu aizsardzības jomā;
3. veikt uzraudzības institūcijas funkcijas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām.

1.3.PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Padotībā esošo iestāžu nav.

2.IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1.PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

2008.gada Apsaimniekošanas daļas prioritāte, reto un īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu, kā arī aizsargājamo biotopu uzturēšanas un atjaunošanas jomā, tika izvirzīta īpaši aizsargājamo sugu (mazā ērgļa, griezes, ugunskrupja u.c.) barošanās vai vairošanās biotopu saglabāšana. Dabas izziņas un vides izglītības infrastruktūras objektu jomā, 2008.gadā galvenās aktivitātes tika vērstas uz jau izveidoto infrastruktūras objektu (stendi, takas) uzturēšanu un labiekārtošanu. No jaunām iniciatīvām atzīmējama Dienvidkurzemes reģionālās nodaļas darbības uzsākšana DP "Embūte" teritorijā.

2008.gada CITES pārvaldības un atļauju daļas prioritāte bija CITES ieviešanas plāna izstrāde, kurā integrēti Eiropas Komisijas ieteikumi, un starptautiska semināra organizēšana par CITES ieviešanas jautājumiem Baltijas un Skandināvijas valstu CITES iestāžu pārstāvjiem. Veidot ciešāku sadarbību ar Valsts vides dienestu un Pārtikas un veterināro dienestu problēmjautājumu risināšanā.

2008. gada Sugu un biotopu daļas prioritāte bija dabas aizsardzības plānu sasniegtās kvalitātes līmeņa uzturēšana, papildus vērību veltot sabiedrības informēšanai, izglītošanai un iesaistīšanai kopīgā lēmuma pieņemšanas procesā saistībā ar vides jautājumiem.

Tabulā Nr.1 sistematizēti rezultatīvie rādītāji

Rezultatīvo rādītāju nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
1	2	3
Dabas taku uzturēšana un jaunu veidošana (km)	7,5	8,5
Informatīvie semināri, lekcijas un izglītojošie pasākumi		12
Izsniegtās atļaujas nemedījamo dzīvnieku iegūšanai un atļaujas starptautiskajai tirdzniecībai ar apdraudētajām augu un dzīvnieku sugām	110	297
Izstrādāti dabas aizsardzības plāni Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām	19	19
Izstrādāti sugu aizsardzības plāni Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamām sugām	4	4
Apsaimniekoti biotopi (ha)	≥ 120	216,3
Informācijas stendu izveidošana, uzturēšana un atjaunošana	25	25
Administratīvā spēja:		
Iestāžu skaits	1	1
Štatu vienību skaits	21	18

2.2.PĀRSKATA PERIODĀ REALIZĒTIE PROJEKTI

■ Dabas aizsardzības pārvalde 2008.gadā ar līdzfinansējumu piedalījās četru ES programmas **Life Nature** projektu aktivitāšu īstenošanā.

1. „Biotopu apsaimniekošanas pilnveidošana Natura 2000 teritorijā – Vestienas aizsargājamo ainavu apvidus”;
2. „Purvu biotopa aizsardzības plāna īstenošana Latvijā”;
3. „Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārajā poligonā un Natura 2000 teritorijā „Ādaži””.

LVAF finansētie projekti:

- Sabiedrības informēšana par ĪADT dabas vērtībām un to aizsardzības prasībām;
- CITES dienas Latvijā!;
- Rokasgrāmatas "1973.gada Vašingtonas konvencijas par tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) ieviešana Eiropas Savienībā un Latvijā" izdošana;
- Datorprogrammas "ArcView 9.1" iegāde;
- Dabas aizsardzības pārvaldes pārraudzības funkciju pilnveidošana;
- Bioloģiskās daudzveidības dienas avīzes izdošana;
- Transportlīdzekļu (automobiļu) noma Dabas aizsardzības pārvaldes centrālā aparāta un reģionālo struktūrvienību darbības nodrošināšanai.

Saskaņā ar Eiropas Savienības prioritātēm starpvalstu jomā, Dabas aizsardzības pārvalde iesaistījās virknē pasākumu, kas tika realizēti, lai uzsāktu ilgtermiņa sadarbību ar Gruziju un Baltkrieviju vides aizsardzības sektorā. Notika vairākas tikšanās ar šo valstu delegācijām, pieredzes apmaiņas semināri, kā arī tika uzsākts darbs pie starpvalstu sadarbības līguma izstrādes un starptautiska projekta par Latvijas- Baltkrievijas pārrobežu teritorijas izveidi un vienotu apsaimniekošanu.

3.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE UN UZRAUDZĪBA

Pārskata periodā ir pabeigta informācijas apkopošana par visos izstrādātajos dabas aizsardzības plānos pieejamo informāciju par nepieciešamību veikt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežu precizēšanu, aizsargājamās teritorijas kategorijas vai nosaukuma maiņu, kā arī nepieciešamību konkrētajai teritorijai izstrādāt individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus un noteikt zonējumu, lai tiktu izpildītas EP Biotopu direktīvas prasības un nodrošināts labvēlīgs aizsardzības statuss īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm, kā arī īpaši aizsargājamiem biotopiem. Informācijas apkopojums iesniegts Vides ministrijā izvērtēšanai un normatīvo aktu sagatavošanai.

Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu atradņu un atsevišķu eksemplāru aizsardzību, sadarbībā ar vides aizsardzības institūcijām un nevalstisko organizāciju ekspertiem, tika izstrādāti noteikumi par ierobežotas pieejamības informācijas statusa noteikšanu informācijai par īpaši aizsargājamās dabas teritorijās esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai. Šie noteikumi tika apstiprināti ar Pārvaldes direktora 18.03.2008. rīkojumu Nr.26 un ir pieejami mājas lapā www.dap.gov.lv.

Pārskata periodā Sugu un biotopu daļas darbinieki izvērtējuši un snieguši savu atzinumu par 38 stratēģiskajiem ietekmes uz vidi vērtējumiem dažādu līmeņu plānošanas dokumentiem. Aizpildītas arī trīs Kohēzijas fonda projektu pieteikuma veidlapas, kā arī sniegti 29 atzinumi par normatīvo aktu projektiem.

3.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Pārskata periodā par Pārvaldes finansējumu notika 6 dabas aizsardzības plānu izstrādes procesi šādām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: DP „Kuja”, (Madonas rajons 10788 ha), DP „Ogres ieleja”, (Ogres un Madonas rajoni 7516 ha), DP „Dridža ezers” (Krāslavas raj. 2627 ha), DL ”Būšnieku ezera krasts” (Ventspils pilsēta, 49 ha), ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Staldzenes stāvkrasts” (Ventspils pilsēta, 8,6 ha), ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Dampeļu atsegums” (Ventspils pilsēta, 3.5 ha). Ar vides ministra 25.04.2008.rīkojumu Nr.133 apstiprināts DP „Kuja” dabas aizsardzības plāns, ar vides ministra 06.08.2008. rīkojumu Nr.246.

apstiprināts DP „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plāns. Pārējo teritoriju plānu izstrādes procesi vēl tiek turpināti 2009. gadā.

3.2.CITU ORGANIZĀCIJU FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki organizēja un piedalījās arī citu iestāžu finansēto dabas aizsardzības plānu izstrādē. 2008. gadā ar citu organizāciju finansējumu notika 20 dabas aizsardzības plānu izstrādes procesi. Dabas aizsardzības plānu izstrāde notikusi šādās teritorijās: Rāznas NP, DP „Embūte”, DL „Daugava pie Kaibalas”, dendroloģiskie stādījumi „Emzes parks”, DL „Liepājas ezers”, DL „Ilziņa ezers”, AAA „Vestiena”, AAA „Kaučers”, AAA „Ādaži”, potenciālā aizsargājamā jūras teritorija „Nida-Pērkone”, potenciālā aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas jūras līča rietumu piekraste”, Grīņu dabas rezervāts, Moricsalas dabas rezervāts, DP „Tērvete”, DL „Pāvilostas pelēkā kāpa”, DP „Daugavas loki”, DL „Kaļķupes ieleja”, DP „Dolessala”, DL „Babītes ezers”, Slīteres nacionālais parks.

Saistībā ar dabas aizsardzības plānu izstrādi notikušas 13 informatīvās sanāksmes, 49 uzraudzības grupu sanāksmes, kā arī 18 sabiedriskās apspriešanas sanāksmes.

Lai nodrošinātu vienu no galvenajiem Dabas aizsardzības pārvaldes izvirzītajiem uzdevumiem - kvalitatīvu dabas aizsardzības plānu izstrādi, organizējot un uzraugot izstrādes procesus, Pārvaldes darbinieki pārskata periodā kopumā ir piedalījušies 80 sanāksmēs, tādējādi realizējot sabiedrības izglītošanas un vides apziņas paaugstināšanas funkciju, kā arī veicinot sabiedrības pārstāvju iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas procesā.

2008. gadā ir pabeigti un ar Vides ministra rīkojumu apstiprināti 19 dabas aizsardzības plāni.

Pārskata periodā Sugu un biotopu daļas darbinieki izvērtējuši un snieguši savu atzinumu par 38 stratēģiskajiem ietekmes uz vidi vērtējumiem dažādu līmeņu plānošanas dokumentiem. Aizpildītas arī trīs Kohēzijas fonda projektu pieteikuma veidlapas, kā arī sniegti 29 atzinumi par normatīvo aktu projektiem.

4.SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Ar Dabas aizsardzības pārvaldes finansējumu 2008.gadā organizēta sugas aizsardzības plāna izstrāde – atjaunošana vilkam *Canis lupus*. Plāna izstrādes gaitā tika organizētas 2 sanāksmes, kurās piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un vairākas darba apspriedes. Plāns apstiprināts ar vides ministra 21.11.2008. rīkojumu Nr.394. Pārskatot pirmajā vilka sugas aizsardzības plānā norādītos sugas aizsardzības pasākumus, konstatēts, ka gandrīz visus pasākumus ir izdevies realizēt. Pabeigta arī 2007.gadā uzsāktā smilšu krupja *Bufo calamita* sugas aizsardzības plāna izstrāde. Plāns apstiprināts ar vides ministra 02.07.2008. rīkojumu Nr. 212. Pabeigts un ar vides ministra 18.02.2008. rīkojumu Nr. 45 apstiprināts arī Latgales ekoloģiskās biedrības realizētais purva bruņurupuča *Emys orbicularis* sugas aizsardzības plāns (uzsākts 2007.gadā). Izstrādāts un apstiprināts sugas aizsardzības plāns medicīnas dēlei *Hirudo medicinalis* (vides ministra 15.12.2008. rīkojums Nr. 417). Visi izstrādātie un apstiprinātie plāni ievietoti Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā.

5.MIKROLIEGUMI

2008.gadā turpināts darbs pie 2007.gadā ierosināto mikroliegumu izveides. 2008. gadā ar Vides ministrijas lēmumu izveidoti divi mikroliegumi ārstniecības rūgtenei *Gratiola officinalis* Krāslavas rajona Kaplavas un Ūdrīšu pagastos un trīs mikroliegumi lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* aizsardzībai Rīgas pilsētas teritorijā. Minētās teritorijas ir norādītas lapkoku praulgrauža sugas aizsardzības plānā, kā prioritāras teritorijas, kurām ir veidojami mikroliegumi. Lai uzlabotu darba kvalitāti turpināta agrāk iesniegto mikroliegumu dokumentācijas pārbaude, identificētas un novērstas nepilnības. Uzsākts mikrolieguma lielajam dumpim *Botaurus stellaris* izskatīšanas process Kuldīgas rajona, Ēdoles pagastā.

6.ĪADT UN SUGU DZĪVOTŅU APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

Apsaimniekošanas pasākumiem Dabas aizsardzības pārvalde pārskata periodā reto un īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu, kā arī aizsargājamo biotopu uzturēšanas un atjaunošanas pasākumiem veltījusi ievērojamus finansiālus resursus. Ir veikta pļavu pļaušana, krūmu ciršana un atvašu pļaušana vai noganīšana, latvāņu pļaušana, niedru pļaušana un cita specifiska biotopu uzturēšana un atjaunošana 10 ĪADT: DP "Embūte", DP "Piejūra", DP „Pape”, DL "Gudenieki", DL „Mežmuižas avoti”, DL „Mazie Kangari”, AAA „Vestiena”

un AAA "Veclaicene", AAA „Ziemeļgauja”, AAA „Ādaži”. Kopumā darbi veikti vairāk kā 216,3 ha platībā. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu biotopu apsaimniekošanu, DL „Gudenieki” pabeigta lielo zālēdāju aploka (60 ha) izveide un aplokā ielaistas 3 govīs un 1 bullis. Turpat veikta arī bebru dambju nojaukšana kadiķu audžu biotopu kvalitātes uzlabošanai. Ievērojama daļa no apsaimniekotajām pļavām ir mazā ērgļa un griezes barošanās vai vairošanās biotopi.

Papildus tam organizēta bebru populācijas kontrole 5 dabas liegumos un upes krasta nostiprināšana ziemeļu upespērlenes apdzīvoto biotopu kvalitātes uzlabošanai.

Veikti arī vairāki pasākumi sugu dzīvotņu aizsardzībai, piemēram, sarkanvēdera ugunskrupju savairošana nebrīvē - iegūts pavairošanas materiāls (ikri), sekmīgi veikta tā inkubēšana un nodrošināta metamorfoze, kā rezultātā iegūti vairāk nekā ~500 juvenīlie indivīdi. Metamorfozējušie ugunskrupji izlaisti savvaļā sugas apdzīvotos vai citos, piemērotos biotopos. Uztādītas 24 mākslīgās ligzdas zivjērglim *Pandion halietus* un veikti zaļvārns *Coracias garrulus* ligzdošanas vietu uzturēšanas un drošības uzlabošanas darbi DL „Garkalnes meži” (120 būru pārbaude (3 reizes) un tīrīšana, apstrāde ar antiseptiķi, stumbru aploču izgatavošana un uztādīšana, skreju masku izgatavošana un uztādīšana būriem). Atēnoti 40 ozoli un citi lielie koki, tai skaitā lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* apdzīvotie koki (DL „Mežmuižas avoti”, DL „Mazie Kangari”, DL „Pededzes lejtece”, dabas piemineklis „Rūtiņu kļava”).

7.INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU UN INFORMĀCIJAS STENDU IZVEIDE ĪADT

Dabas izziņas un vides izglītības infrastruktūras objektu veidošana un uzturēšana veikta 15 (neskaitot dabas pieminekļus) teritorijās - DL „Gudenieki”, DL „Mežmuižas avoti”, DL „Mazie Kangari”, DL „Dēliņkalns”, DP „Piejūra”, DP „Embūte”, AAA „Ādaži”, AAA „Vestiena”, AAA „Veclaicene”, DL „Ukru gārša”, DL „Ābeļi”, DL „Pededzes lejtece”, DP „Bauska”, DP „Talsu pauguraine”, DP „Abavas senleja”.

Dabas izziņas takas uzturētas un labiekārtotas DP „Embūte”, DL „Gudenieki”, DL „Mežmuižas avoti” un AAA „Veclaicene” teritorijās kopā aptuveni 8,5 km garumā. Papildus iepriekš minētajam līdzfinansēta grants seguma izveide AAA „Vestiena” takās, bet DL „Mežmuižas avoti” izveidots jauns tiltiņš avotu apskatei cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (platāks, vienā līmenī ar iespējamo apgriešanās platformu).

Uzturēti 15 agrāk izliktie stendi (DL „Gudenieki”, AAA „Veclaicene”, DL „Dēliņkalns”, dabas pieminekļiem „Rūtiņu kļava” un „Grantskalnu kļava”, DP „Piejūra”), kā arī izveidoti

un izlikti 10 jauni stendi – DL „Mazie Kangari” – 1 gab., dabas piemineklim „Ezernieku akmens” – 1 gab., stendiem par lapkoku praulgrauzi – 6 gab. (DL „Ukru gārša”, „Ābeļi”, „Pededzes lejtece”, DP „Bauska”, „Talsu pauguraine”, „Abavas senleja”), dabas piemineklim „Tilgaļu (Vandzenes) akmens” – 1 gab. AAA „Vestiena” – izgatavots stenda makets diviem A0 formāta informatīvajiem stendiem AAA pagastu centriem. Ar Life projekta atbalstu stendi uzstādīti Bērzaunē un Vestienā.

Turpinot iepriekšējos gados uzsāktu ĪADT robežu iezīmēšanu dabā, uzstādītas 26 ĪADT robežzīmes („ozollapas”) – 5 DL „Gudenieki”, 8 DL „Mežmuižas avoti”, 5 DL „Mazie Kangari” un 8 dabas piemineklim „Ezernieku karsta kitenes”, kā arī veikta atsevišķu sabojāto vai pazudušo robežzīmju nomaiņa citās ĪADT.

Izveidotas 2 informācijas sienas ar informatīvajiem materiāliem par dabas aizsardzību AAA „Veclaicene”. Informācijas sienas izvietotas zemnieku saimniecībās-viesu mājās Alūksnes rajona Veclaicē – „Mauriņi” un „Dukani”.

Tabula Nr.2. Dabas aizsardzības pārvaldes 2008.gadā finansētie ĪADT apsaimniekošanas pasākumi

Nr.	Teritorija	Veiktie pasākumi	Izpildītājs/Summa
1.	DP „Embūte”	Takas uzturēšana 2 km, pļavu pļaušana 32 ha, krūmu ciršana 0,7 ha, stendu koka konstrukciju izgatavošana 8 gab., pilskalna attīrīšana no apauguma	D.Ziemeļe, SIA „Kamenes”, J.Artemjevs / Ls 2950,0 Dabas aizsardzības pārvalde
2.	AAA „Ādaži”	Krūmu ciršana, atvašu pļaušana, ugunsgrāku vietu likvidēšana, kritālu savākšana, niedru pļaušana, ciņu un kūdras virskārtas savākšana (0,5-1 ha katrs); virsāju pļaušana (50 ha)	M.Antanovičs, SIA „Picaso”, / Ls 7700,0
3.	DP „Piejūra”	Krūmu un krūmu atvašu ciršana, pļavu pļaušana 0,5 ha	I.Ķirše / Ls 100,0
4.	AAA „Vestiena”	Zālāju atjaunošana (pļaušana, krūmu ciršana) 26,1 ha, latvāņu pļaušana 12 ha, taku labiekārtošana, informācijas stendu izveide	SIA „J.M.B.”, SIA „Aventa Būve”, A.Milnis, z/s „Šļaujēni”, I.Ciseļonoka, G.Meilerts, R.Krūmiņš / Ls 6584,0
5.	DL „Gudenieki”	Lielo zālējumu aploka (60 ha) izveidošana (2. (gala) etaps); takas uzturēšana un labiekārtošana 3 km	SIA „Kamenes”, SIA „Verta” / Ls 4100,00 Dabas aizsardzības pārvalde
6.	DL „Mežmuižas avoti”, DL „Mazie Kangari” un Allažu pagasta dabas pieminekļi	Smiltāju esparsetes pļavas pļaušana 0,9 ha; robežzīmju izgatavošana un uzstādīšana, 13 gab., lielo ozolu atbrīvošana no apauguma 15 gab.; takas uzturēšana un labiekārtošana 1,5 km; jaunu stendu izveidošana, 2	Allažu pagasta padome, A.Ābele, SIA „Lielantēni”, A.Opmanis / Ls 1928,0 Dabas aizsardzības pārvalde

		gab.; ratiņkrēslu ceļa labiekārtošana	
7.	AAA „Ziemeļgauja”	Parkveida zālāju (pļavu) atjaunošana – krūmu ciršana, atvašu pļaušana, noganīšana (48,1 ha)	z/s „Stirnas”, S.Āboliņa, z/s „Krastiņi”, z/s „Kalna Birzlejas”, V.Katkovskis, SIA „Studija ACS”, Gaujienas pagasta padome / Ls 7064,0
8.	DL „Dēliņkalns”	Stenda uzturēšana, 1 gab.	Dabas aizsardzības pārvalde
9.	Dažādas vietas	Zivjērgļu mākslīgo ligzdu izgatavošana un uzstādīšana 20 gab.	Latvijas Dabas fonds, Dabas aizsardzības pārvalde / Ls 900,0
10.	DL „Pededzes lejtece”	Lapkoku praulgrauža biotopu kopšanu (koku atēnošanu) 16 gab.	Latvijas Entomoloģijas biedrība / Ls 800,0

Turpināts darbs pie Dabas aizsardzības pārvaldes reģionālās struktūrvienības izveides un Embūtes ekotūrisma informācijas un izglītošanas centra attīstīšanas. Pieņemts darbā un tiek nodarbināts viens cilvēks. Noorganizēta informatīvā sanāksme par Dabas aizsardzības pārvaldes reģionālo struktūrvienību pašvaldības darbiniekiem un vietējiem iedzīvotājiem. Sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem un reģionālajiem uzņēmumiem veikta takas uzturēšana un labiekārtošana, pļavu pļaušana. Tiek izglītoti un konsultēti vietējie iedzīvotāji un citi reģionālā biroja apmeklētāji par DP „Embūte” un citu ĪADT nozīmi dabas aizsardzībā. Tai skaitā novadītas 10 ekskursijas un izdalīti informatīvie bukleti. Tiek apsaimniekota ēka un tās apkārtnē. Tiek organizēti DP „Embūte” apsaimniekošanas darbi.

8.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES IZSNIEGTĀS ATĻAUJAS UN VAŠINGTONAS KONVENCIJAS IEVIEŠANA

2008.gadā Dabas aizsardzības pārvalde realizēja virkni funkciju, kas tai ir deleģētas Latvijas normatīvajos aktos, lai izdotu atļaujas:

- CITES atļaujas un sertifikāti;
- nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai;
- zvejai īpašos nolūkos vai zinātniskās izpētes nolūkos;
- dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai izmantojamo savvaļas nemedījamo dzīvnieku turēšanai nebrīvē;
- savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē un savvaļas dzīvnieku kolekciju izveidošanai;
- zivju sugu pārvietošanai un jaunu sugu ieviešanai.

Tabulā Nr.3. sistematizētas 2008.gadā Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtās atļaujas

Atļauju veids	2008.gadā izdoto atļauju skaits
CITES importa un (re)eksporta atļaujas	268
CITES sertifikāti	13
Atļaujas savvaļas nemedījamo sugu ieguvei un reintrodukcijai	29
Atļaujas nemedījamo sugu dzīvnieku turēšanai iežogotās platībās, kuri izmantojami dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai	12
Atļaujas savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē un savvaļas dzīvnieku kolekciju izveidošanai	3
Atļaujas zvejai īpašos nolūkos un zinātniskās izpētes nolūkos	66

8.1.VAŠINGTONAS KONVENCIJAS (CITES) IEVIEŠANA LATVIJĀ

2008.gadā CITES pārvaldības un atļauju daļas darba apjomi ir būtiski palielinājušies – ir pieaugusi dokumentu plūsma gan ar republikas iestādēm, organizācijām un iedzīvotājiem, gan starptautiskā sarakste. Samērā daudz laika veltīts nemedījamo dzīvnieku, kolekciju un iežogoto platību jautājumiem, tai skaitā kontrolēm un dažādām konsultācijām, bet CITES ieviešana ir aizņēmusi lielāko daļu laika, jo paralēli pamatdarbībai papildināta informācija DAP mājas lapā, gatavoti materiāli sabiedrības informēšanai, gatavotas dažādas atskaites un ziņojumi.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2008.gadā turpina pieaugt DAP izsniegto CITES atļauju un sertifikātu skaits (skat.3.tab.). 2008.gadā CITES atļauju skaits pieaug

galvenokārt pateicoties kosmētisko līdzekļu, kuru sastāvā ietilpst medicīniskās dēles ekstrakts, importa pieaugumam Latvijā, kā arī turpina pieaugt dažādu ekskluzīvu izstrādājumu no rūpuļu ādām imports. CITES īpatņu eksports no Latvijas uz valstīm, kas nav ES dalībvalstis, notiek reti un nav uzskatāms par būtisku. Dzīvus CITES īpatņus pārvadā nelielā skaitā vienīgi Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs un Rīgas Cirks. CITES atļaujas 2008.gadā izsniegtas tikai dzīvnieku valsts īpatņiem. Sertifikāti izsniegti nelielā skaitā – galvenokārt dzīvu īpatņu pārvietošanai Eiropas Savienībā.

Sadarbība ar Latvijas institūcijām

Vienlaicīgi CITES pārvaldības un atļauju daļas darbinieki ir centušies uzlabot sadarbību ar Latvijas institūcijām, kuru viens no darbības uzdevumiem ir CITES nosacījumu ieviešana un kontrole – Vides ministriju, zinātniskajām institūcijām (Latvijas Dabas muzejs, LU Bioloģijas Institūts, LU Bioloģijas fakultāte) un ieviešanas institūcijām (Valsts vides dienests, VID Galvenā muitas pārvalde), kā arī Rīgas nacionālo zooloģisko dārzu. Zemāk izklāstīti nozīmīgākie notikumi sadarbības jomā ar Latvijas institūcijām par CITES 2008.gadā.

Dabas aizsardzības pārvalde kā CITES uzraudzības iestāde sniedz atzinumus par aizturētajiem CITES īpatņiem un koordinē CITES īpatņu ekspertīzes veikšanu, nodrošinot muitas reģionālās vides pārvaldes ar informāciju par CITES īpatņu sugu noteikšanu. 2008.gadā sniegto atzinumu skaits trīskāršojies salīdzinājumā ar 2006.gadu, jo Latvijas muitas darbinieku konfiscēto CITES īpatņu skaits ir būtiski pieaudzis. Lielāko daļu konfiscēto priekšmetu veido tūristiem konfiscētie suvenīri un kosmētiskie līdzekļi, kuru sastāvā ietilpst izejvielas no brūnā lāča, kuru komerciāla izmantošana Eiropas Savienībā ir aizliegta. Pieaugošais konfiskāciju skaits liecina par pieaugošo labklājības līmeni, kā arī par nepieciešamību vairāk informēt sabiedrību par CITES.

Regulāri VID Galvenajai muitas pārvaldei elektroniski nosūtīta informācija par aktualitātēm CITES ieviešanā citās Eiropas Kopienas dalībvalstīs, kā arī Dabas aizsardzības pārvalde ir iesaistījies EU-TWIX tīkla darbībā (elektroniska informācijas apmaiņa starp Eiropas Kopienas dalībvalstu CITES institūcijām). Kā vienu no aktivitātēm var minēt Guntas Gabrānes un Gitas Strodes iesaistīšanos RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta lekciju ciklā muitas darbiniekiem par CITES nosacījumu ieviešanu Eiropas Savienībā.

LVAf finansētā projekta ietvaros „CITES dienas Latvijā!” veikta divu mācību semināru organizēšana un apmācīti muitas darbinieki - 11.aprīlī (37 dalībnieki) un 5.novembrī (36 dalībnieki).

Lai veicinātu sekmīgu CITES nosacījumu ieviešanu un zināšanu uzlabošanu kontrolējošām iestādēm, Dabas aizsardzības pārvalde ir piesaistījusi papildus finanšu līdzekļus un 2008.gadā izdevusi LVAF finansētā projekta ietvaros rokasgrāmatu "1973.gada Vašingtonas konvencijas par tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) ieviešana Eiropas Savienībā un Latvijā". Rokasgrāmata izplatīta Valsts ieņēmumu dienesta Muitas reģionālajām iestādēm, Valsts vides dienestam un Īpaši aizsargājamo teritoriju administrācijām.

Att. 2. Rokasgrāmata "1973.gada Vašingtonas konvencijas par tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) ieviešana Eiropas Savienībā un Latvijā"

Sadarbība ar ārvalstīm un Eiropas Komisiju

2008.gadā turpinājās Dabas aizsardzības pārvaldes sadarbība ar ES dalībvalstīm, CITES Sekretariātu un Eiropas Komisiju, uzturot regulāru saraksti, gan arī sniedzot atskaites un iesaistoties nepieciešamo pētījumu veikšanā. Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Eiropas Komisijai un CITES sekretariātam tika sagatavota un nosūtīta ikgadējā atskaite par CITES atļaujām. Dabas aizsardzības pārvaldes amatpersonas regulāri piedalījās darba grupu sanāksmēs Briselē.

2008.gadā turpinājās DAP sadarbība ar ES dalībvalstīm, CITES Sekretariātu, Eiropas Komisiju, TRAFFIC un citām sabiedriskām organizācijām, uzturot regulāru saraksti, sniedzot atskaites un ziņojumus, iesaistoties nepieciešamo pētījumu veikšanā, kā arī rediģējot tulkojumus par CITES latviešu valodā.

Papildus tam Dabas aizsardzības pārvalde organizēja starptautisku semināru „CITES ieviešana Baltijas un Skandināvijas valstīs”. Uz semināru bija pulcējušies vairāk kā 30 pārstāvji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas, Zviedrijas, Dānijas un Norvēģijas, lai kopīgi apspriestu dažādas ar Vašingtonas konvencijas par savvaļas dzīvnieku un augu sugu tirdzniecību (CITES) ieviešanu saistītas problēmas.

8.2.IEŽOGOTĀS PLATĪBAS UN SAVVAĻAS DZĪVNIEKU KOLEKCIJAS

2008.gadā izsniegta 3 atļaujas savvaļas dzīvnieku kolekciju veidošanai un 12 atļaujas savvaļas nemedījamo dzīvnieku turēšanai iežogotās platībās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, izsniegto atļauju skaits ir pieaudzis. Iežogotajās platībās, kurām Dabas aizsardzības pārvalde izsniegusi atļaujas 2008.gadā, pārsvarā plānots audzēt dambriežus un muflonus, kā arī kažokzvērus (šinšillas) un strausus.

Kolekciju un iežogoto platību apsekošana

2008.gada vasarā un rudenī CITES pārvaldības un atļauju daļas darbinieki kopā ar RVP, PVD un VMD darbiniekiem apsekoja 34 iežogotās platības un 16 savvaļas dzīvnieku kolekcijas. Pārbaužu laikā nopietni atļauju nosacījumu pārkāpumi tika konstatēti 2 kolekcijās, no kurām vienā pārkāpumi šobrīd tiek novērsti, bet otra kolekcija nav saņēmusi atļaujas pagarinājumu, jo notiek tās labiekārtošana dzīvnieku vajadzībām.

Att. 3. Iežogoto platību apsekošanas objekti

8.3.NEMEDĪJAMO DZĪVNIEKU IEГУVE

2008.gadā izsniegtas 27 atļaujas savvaļas nemedījamo dzīvnieku ieguvei, kā arī 1 atļauja sarkanvēdera ugunskrupja *Bombina bombina* reintrodukcijai un 1 atļauja mārīšu *Stethorus punctillum* populācijas papildināšanai Dobeles rajona Krimūnu pagasta un Dobeles pilsētas teritorijās. Atļauju skaits salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir mazliet pieaudzis, jo uzsākti jauni zinātniskie pētījumi, kuru likumīgai veikšanai nepieciešamas Dabas aizsardzības pārvaldes izdotās atļaujas, piemēram, mazo ērgļu *Aquila pomarina* populācijas papildināšanas projekts.

Tika noslēgts līgums ar Malakologu biedrību par ierobežoti izmantojamās īpaši aizsargājamās sugas parka vīngliemeža *Helix pomatia* ieguves kvotas noteikšanu 2009.gadam. 2008.gadā norisinājās konkurss par vīngliemežu ieguves kvotas piešķiršanu, kas pēc konkursa komisijas lēmuma tika sadalīts starp SIA „Pomatia Company”, SIA „Pārsla - 2” un SIA „Sparlats”.

Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 16.pantu Dabas aizsardzības pārvalde ne retāk kā reizi divos gados sagatavo ziņojumu par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšanu. Dabas aizsardzības pārvalde 2008.gadā ir sagatavojusi ziņojumu par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšanu par 2007. un 2008.gadiem. Ziņojums par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšanu ir publiski pieejams un ievietots Dabas aizsardzības pārvaldes interneta mājas lapā sadaļā Atļaujas.

8.4.ATĻAUJAS ZVEJAI ĪPAŠOS NOLŪKOS UN ZINĀTNISKĀS IZPĒTES NOLŪKOS

2008.gadā izsniegtas 66 atļaujas zvejai īpašos nolūkos un zinātniskās izpētes nolūkos. Citās aktivitātēs, kas saistītas ar zvejniecības jautājumiem, Dabas aizsardzības pārvalde iesaistījies maz.

9.KOMPENSĀCIJAS PIEŠĶIRŠANA PAR SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IEROBEŽOJUMIEM ĪADT UN MIKROLIEGUMOS

Kopš 2006.gada 1.janvāra Dabas aizsardzības pārvalde kā atbildīgā institūcija organizē atlīdzības izmaksu zemes īpašniekiem, kuru īpašums atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un šī iemesla dēļ īpašumā noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi. Saskaņā ar likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos” 6.panta pirmo daļu zemes īpašniekiem ir tiesības prasīt atlīdzību tikai par šādiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem:

- jebkādas mežsaimnieciskās darbības aizliegums visa kalendāra gada laikā;
- galvenās cirtes (izņemot kailcirtes) aizliegums visa kalendāra gada laikā;
- kopšanas cirtes aizliegums visa kalendāra gada laikā.

2008.gadā Dabas aizsardzības pārvaldē tika saņemti 208 iesniegumi atlīdzības saņemšanai. Pavisam pieņemti 323 lēmumi, no tiem 154 lēmumi par iesnieguma atbalstīšanu, 38 lēmumi par iesnieguma noraidīšanu un 131 lēmums par atlīdzības apmēru.

Iesniegumu noraidīšanas iemesli:

- Īpašumam nav noteikti likumā paredzētie mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi.
- Ierobežojumi noteikti pirms zemes iegūšanas īpašumā.

2008.gadā kopumā zemes īpašniekiem atlīdzību izmaksai piešķirti Ls 2 222 738, bet izmaksāti Ls 1 634 324. Atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 21.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību” 23.punktam, ja atlīdzības apmērs ir lielāks par 30 000 latu, tad atlīdzību izmaksā, veicot vairākus maksājumus, pirmo maksājumu veic mēneša laikā pēc lēmuma par atlīdzības apmēru pieņemšanas, atlikušo atlīdzības daļu izmaksā nākamajos gados.

2008.gadā atlīdzība piešķirta kopumā par 1070,50 hektāru lielu platību. Kompensācijas apjoms katrā gadījumā ir atkarīgs no tā, cik vērtīga ir konkrētā mežaudze.

Kopš 2008.gada 1.janvāra likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos” paredz arī otru kompensācijas veidu – zemes atpirkšanu. Zemes īpašnieks var prasīt tādas zemes atpirkšanu, uz kuras neatrodas būves (ēkas) un kas nav iekļāta vai apgrūtināta ar izpirkuma tiesībām, ja zemi iekļauj dabas rezervātā, dabas liegumā vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervātā, stingrā režīmā, dabas lieguma vai

regulējamā režīma zonā pēc tam, kad zeme iegūta īpašumā. Likumā noteikts, ka 2008.gadā atpērk tikai tādu zemi, kas iekļauta dabas rezervātā vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervātā, stingrā režīma vai regulējamā režīma zonā. 2008.gadā saņemti 6 iesniegumi zemes atpirkšanai. Šajos iesniegumos izteikts prasījums atpirkt zemi, kas atrodas dabas liegumos vai dabas parkos, tāpēc neviens no šiem iesniegumiem nav atbalstīts un 2008.gadā zemes atpirkšana nav notikusi.

Dabas aizsardzības pārvalde strādā pie atlīdzības izmaksu reģistra (elektroniskās datu bāzes), kurā tiek uzkrāta informācija par izmaksāto atlīdzību, uzlabošanas.

Ņemot vērā to, ka meža īpašniekiem ir iespējams saņemt atbalsta maksājumus par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (Natura 2000) no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem, Dabas aizsardzības pārvalde sadarbojas ar Lauku atbalsta dienestu, sniedzot informāciju par tiem zemes īpašniekiem, kas saņēmuši atlīdzību no valsts.

Par iespējām saņemt kompensāciju saskaņā ar likumu „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos Dabas aizsardzības pārvalde regulāri informē sabiedrību gan centrālajos un vietējos laikrakstos, gan arī televīzijā un radio.

Informācija pieejama arī Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā sadaļā Kompensācijas.

10.BUDŽETA INFORMĀCIJA

Valsts budžeta līdzekļu izlietojums (latos)

Tabula Nr.4

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	435013	400772	400772
1.1.	dotācijas	435013	400772	400772
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā):	434976	400772	392570
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	391376	384777	384770
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās			
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	391376	384777	384770
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	43600	15995	7800

Kopumā Dabas aizsardzības pārvalde 2008.gadā sekmīgi ir realizējusi tai uzticētos uzdevumus un izpildījusi savas finansiālās saistības un prasības.

Kopš 2008.gada 1.janvāra likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos” paredz arī otru kompensācijas veidu – zemes atpirkšanu. Zemes īpašnieks var prasīt tādas zemes atpirkšanu, uz kuras neatrodas būves (ēkas) un kas nav iekļāta vai apgrūtināta ar izpirkuma tiesībām, ja zemi iekļauj dabas rezervātā, dabas liegumā vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervātā, stingrā režīmā, dabas lieguma vai regulējamā režīma zonā pēc tam, kad zeme iegūta īpašumā. Likumā noteikts, ka 2008.gadā atpērk tikai tādu zemi, kas iekļauta dabas rezervātā vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervātā, stingrā režīmā vai regulējamā režīma zonā. 2008.gadā saņemti 6 iesniegumi zemes atpirkšanai. Šajos iesniegumos izteikts prasījums atpirkt zemi, kas atrodas dabas liegumos vai dabas parkos, tāpēc neviens no šiem iesniegumiem nav atbalstīts un 2008.gadā zemes atpirkšana nav notikusi un nav apgūti 8195 lati.

11.PERSONĀLS

2008.gada janvārī Dabas aizsardzības pārvaldē bija 19 amata vietas (tai skaitā 10 darbinieki un 9 ierēdņi) un 2008.gada decembrī bija 18 amata vietas (tai skaitā 10 darbinieki un 8 ierēdņi). 2008.gada laikā pārtrauktas darba attiecības ar 5 darbiniekiem un civildienesta attiecības pārtrauktas ar 2 ierēdņiem.

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldē strādājošo skaits sadalījuma pa vecuma un dzimuma grupām atspoguļots tabulā 5.

Tabula 5.

2.1. Vecums/dzimums (skaits)	Sievietes	Vīrieši
20-29 gadi	7	2
30-39 gadi	2	2
40-49 gadi	2	1
50-59 gadi	2	-

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldē strādājošo izglītības līmenis atspoguļots tabulā 6.

Tabula 6.

Izglītības līmenis	Darbinieku skaits		Ierēdņu skaits	
	Ir ieguvuši	Turpina studijas	Ir ieguvuši	Turpina studijas
Bakalaura grāds	2	2	2	-
Maģistra grāds	4	2	6	2
Doktora grāds	-	1	-	1
vidējā izglītība	3	-	-	-

Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieku profesionālo kvalifikāciju raksturo gan izglītības līmenis, gan apmācība dažādosursos un semināros. Liela vērtība tika pievērsta izglītošanas jautājumiem, lai darbinieki varētu sekmīgi realizēt Pārvaldes uzdevumus, pārzinot likumdošanas jautājumus, administratīvo procesu iestādē.

Vides ministrija, pamatojoties uz Ministru kabineta 23.09.2008. sēdes protokola nr.68 protokollēmumā 43. § „Informatīvais ziņojums „Par valsts pārvaldē strādājošo skaita samazināšanu 2008.-2009.gadā” noteikto, 07.10.2008. izdeva rīkojumu nr.356-p, ar kuru tika noteikts, ka Dabas aizsardzības pārvaldē ar 2009.gada 1.janvāri maksimāli pieļaujamais amatu skaits ir 18. 2008.gada 9.decembrī Dabas aizsardzības pārvaldes direktors ar rīkojumu nr.112 „Par Dabas aizsardzības pārvaldes struktūras un amatu saraksta apstiprināšanu” arī noteica Dabas aizsardzības pārvaldes amatu sarakstu ar 18 amata vietām.

12.KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

12.1.PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Sabiedrības informēšana ir svarīgs faktors ilgtspējīgas vides veidošanā un dabas daudzveidības saglabāšanā, pārskata periodā šim faktoram pārvalde ir pievērsusi īpaši lielu uzmanību.

Aktuālāko informāciju par norisēm dabas aizsardzībā regulāri tiek papildināta Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā www.dap.gov.lv. Apkopotu informāciju par Dabas aizsardzības pārvaldes aktivitātēm un citām aktualitātēm dabas aizsardzībā regulāri saņem arī DAP mājas lapas vēstkopas abonenti. Mājas lapā tiek paziņots par gaidāmajām dabas aizsardzības plānu izstrādes sanāksmēm, apkopoti preses raksti par dabas aizsardzības tēmām, regulāri ievietota informācija par Dabas aizsardzības pārvaldes aktualitātēm.

12.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR ĪADT DABAS VĒRTĪBĀM

Turpināta iepriekšējos gados uzsāktā sadarbība ar Allažu pagasta padomi, Latvijas Entomoloģijas biedrību un Latvijas Dabas fondu u.c., lai nodrošinātu informatīvo materiālu izplatīšanu un sabiedrības motivēšanu praktisko dabas un sugu aizsardzības pasākumu veikšanai. Kā jauna aktivitāte atzīmējama informatīvo materiālu izplatīšana ar viesu māju starpniecību. Divās zemnieku saimniecībās-viesu mājās Alūksnes rajona Veclaicenē – „Mauriņi” un „Dukani” izveidotas informācijas sienas ar informatīvajiem materiāliem par dabas aizsardzību.

Lai skaidrotu Dabas aizsardzības pārvaldes veiktos dabas aizsardzības pasākumus, Dabas aizsardzības mājas lapā par dažām aktivitātēm izveidotas atsevišķas sadaļas. Piemēram, par lielo zālēdāju aploka izveidošanu DL „Gudenieki”, par zivjērgļa mākslīgo ligzdu veidošanu u.c.

Lai veicinātu sabiedrības izpratnes līmeni vides izglītības jomā, tika realizēts LVAF projekts „Sabiedrības informēšana par īpaši aizsargājamām dabas teritoriju dabas vērtībām”. Projekta ietvaros ir sagatavoti un izdoti divu Natura 2000 teritoriju – dabas parku „Kuja” un „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plānu kopsavilkumi, t.i – populārzinātniskās versijas. Bukleti izplatīti katram zemes īpašniekam personiski, kā arī ir pieejami vietējās pašvaldībās- dabas parkā „Kuja” - 2 pašvaldībās, dabas parkā „Ogres ieleja” – 9 pašvaldībās. Līdz ar to aizsargājamo teritoriju zemes īpašniekiem, apsaimniekotājiem un pašvaldībām ir pieejama informācija par dabas vērtībām, kā arī

pasākumiem, kas veicami to saglabāšanai, tādējādi šajās teritorijās tiek nodrošināts īpaši aizsargājamo dabas vērtību labvēlīgs aizsardzības statuss, kā arī preventīvi novērsta ĪADT aizsardzības un izmantošanas prasību pārkāpšana normatīvo aktu nezināšanas dēļ.

Att. 4. Dabas aizsardzības plānu īsās versijas

Projekta ietvaros tika pārskatīta, rediģēta un izdota lielformāta karte „Natura 2000 teritorijas Latvijā”, kas satur plašu informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, biotopiem un sugām gan latviešu, gan angļu valodā, ko iespējams izplatīt plašam sabiedrības lokam Latvijā, kā arī ārvalstīs, lai izglītotu iedzīvotājus par dabas aizsardzības aktualitātēm, kā arī veicinātu Latvijas tēla atpazīstamību pasaulē.

Vairākas aktivitātes sabiedrības informēšanas jomā tika veltītas Starptautiskajai bioloģiskās daudzveidības dienai 22. maijam.

LVAF finansētā projekta „Bioloģiskās daudzveidības dienas avīzes izdošana” ietvaros Dabas aizsardzības pārvalde izdeva „Dabas Daudzveidības Avīzi” kā ielikumu uz četrām A3 lapām Latvijas Avīzē. Kopā ar Latvijas Avīzi to saņēma vairāk kā 40 000 lasītāju visā Latvijas teritorijā. „Dabas Daudzveidības Avīze” ietvēra rakstus un fotogrāfijas par aktuālām dabas un vides aizsardzības tēmām, veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nozīmīguma apziņas un izpratnes radīšanu sabiedrībā. Papildus šim izdevumam tika nodrošināta visa nepieciešamā informācija, piemēram, LTV7 raidījumam „Zaļais īpašums”, dažādiem laikrakstiem kā Latvijas Avīze, Diena un radio programmām Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki ar ziņojumiem par dažādām dabas aizsardzības tēmām ir piedalījušies arī dažāda līmeņa pasākumos – LU gadskārtējā zinātniskajā

konferencē, Baltijas Botāniķu konferencē, kā arī sagatavojuši vai piedalījušies zinātnisko publikāciju sagatavošanā par īpaši aizsargājamām dzīvnieku sugām (raibgalvas purvuspāre *Leucorrhinia albifrons*, resnvēdera purvuspāre *Leucorrhinia caudalis* u.c.).

Jau tradicionālajās „Putnu dienās 2008” pārvalde piedalījās Latvijas Dabas muzeja un Rīgas nacionālā zooloģiskā dārza veidotā fotokonkursa „Mans putns” organizēšanā un izstādes atklāšanā Latvijas Dabas muzeja telpās, kā arī 5. un 6.aprīlī sadarbībā ar Rīgas nacionālo zooloģisko dārzu organizēja „Dzeņa darbnīcu” Rīgas nacionālajā zooloģiskajā dārzā, kur katrs interesents varēja izgatavot putnu būrīti sīkajiem dobumperētājiem, dzeguzēm un pūcēm. Izgatavoto būrīti varēja ņemt sev līdzi, bet tie, kas tika atstāti izlikti ĪADT visā Latvijā.

Att. 5. „Dzeņa darbnīcas” meistari

Sadarbībā ar Valsts meža dienestu Dabas aizsardzības pārvalde piedalījās centrālajā „Meža dienu 2008” pasākumā Varakļānos ar informatīvo stendu Dabas aizsardzība mežā.

Dabas aizsardzība mežā

Visas pūču sugas un to ligzdošanas vietas – dobumaini koki ir saudzējami! Šādi koki ir sastopami vecos mežos un parkos.

Uzmanību! Visām pūču sugām mazuļi atstāj ligzdu vēl nemācēdami lido. Atrodot šādus mazuļus, tos nevajag traucēt, jo vecāki tos uzmana. Uz Zooloģisko dārzu aiznesti mazuļi ir mežam zuduši, jo veiksmīgi atgriezties savējā vairs nevar.

Mežs ir vērtība!

Latvijā mežs ir viena no nozīmīgākajām ekosistēmām, jo aizņem vislielākās mūsu valsts platības. Mežs ir ne tikai „zaļais zelts” peļņas izteiksmē, bet tā ir mājvieta daudzām putnu, zvēru, kukaiņu, augu, sēņu un ķērpju sugām.

Tāpēc Eiropa valstis pastiprināti aizsargā nobriedušos dabiskus mežus, jo šādas vietas apdzīvo sugas, kas nodrošina bioloģisko daudzveidību. Taču saimnieciskās darbības rezultātā šīs sugas kļūst arvien retāk sastopamas, vai pat izzūd.

Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas

Lai saglabātu sugu daudzveidību un iespējas tām brīvi izplatīties, tiek veidotas aizsargāmās dabas teritorijas. 336 no Latvijas aizsargājamām teritorijām ir apstiprinātas kā NATURA 2000 teritorijas. NATURA 2000 ir nozīmīgākais aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas aptver visu Eiropas Savienību un nodrošina Biotopu direktīvā minēto sugu un biotopu aizsardzību.

Kompensācijas

Latvijā par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir iespējams saņemt vienreizēju kompensāciju. Likums nosaka, ka zemes īpašniekiem ir tiesības prasīt atlīdzību tikai par šādiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem:

- jebkādas mežsaimnieciskās darbības aizliegums visa kalendāra gada laikā;
- galvenās cirtes (izņemot kalicirtes) aizliegums visa kalendāra gada laikā;
- kopšanas cirtes aizliegums visa kalendāra gada laikā.

Aizsargājamās sugas

Meža stipurene

Sastopama sausos priežu sīlos. Augu apdraud neapaudzā plūškāna, jo īpaši lielo plūktu tuvumā.

Indikatoraugi

Kaisis jeb mežlūks

Latvijā sastopama īpaši aizsargājama suga. Augs ir raksturīgs vecajiem mežiem, kas ir bagāti ar sēnēm. Zied no maija līdz jūnijam.

Lapukoku kviešlūks

Šīs sugas dzīvotspēja ir saistīta ar dabiskajiem mežiem, kas ir bagāti ar sēnēm.

Lūks

Šīs sugas dzīvotspēja ir saistīta ar dabiskajiem mežiem, kas ir bagāti ar sēnēm.

Kā pazīt dabisku mežu?

Dabiskiem un saimnieciskās darbības maz ietekmētiem mežiem raksturīgas šādas struktūras:

- Koki ir dažādā vecumā;
- Atvērumi vainaga klājā (lauces);
- Mitrāji, mitras iepakas;
- Liela izmēra koksnes atliekas;
- Biežu darbības pēdas;
- Dobumaini koki;
- Nokaltuši koki vai kalcēti koki;
- Ciņi ap koku pamatnēm;
- Koki ar apsūņojumiem stumbriem.

Lapukoku pūsgrieznis

Vabole apdzīvo vecus, dobumainus ozolus lapukoku mežos vai parkveida plāvēs. Visvairāk sargātā vabole pasaulē.

Dabas aizsardzības pārvalde

Eksperta iela 5, Rīga,
LV 1019
Tālr. 67509545
www.dap.gov.lv
dap@dap.gov.lv

Att. 6. Dabas aizsardzības pārvaldes stends „Meža dienu 2008” pasākumam

12.3.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR CITES

CITES jeb Vašingtonas konvencijas „Par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām” mērķis ir aizsargāt apdraudēto savvaļas dzīvnieku un augu sugas no strauji augošās starptautiskās tirdzniecības, kuras rezultātā daudzas augu un dzīvnieku sugas ir nonākušas līdz iznīcības robežai. Augi un dzīvnieki tiek izņemti no to dabiskās vides un nogalināti, lai no tiem gatavotu dažādus suvenīrus, piemēram, krokodilādas somiņas un citus izstrādājumus.

Lai veicinātu sekmīgu CITES nosacījumu ieviešanu, 2008.gadā sabiedrības informēšanai un izglītošanai Dabas aizsardzības pārvalde ir piesaistījusi papildus finanšu līdzekļus un realizējot divus LVAf finansētus projektus „CITES dienas Latvijā!” un rokasgrāmatas "1973.gada Vašingtonas konvencijas par tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) ieviešana Eiropas Savienībā un Latvijā" izdošana.

2008.gadā turpināta tradīcija organizēt „CITES dienu”, kuras laikā 13.martā Latvijas Dabas muzejā Vides ministrs Raimonds Vējonis pasniedza atzinības rakstus tiem muitas

darbiniekiem, kas veikuši ieguldījumu CITES nosacījumu ieviešanā Latvijā. Šis pasākums guva lielu sabiedrības atsaucību un plaši tika atspoguļots presē.

10.decembrī Dabas muzejā notika seminārs tūrisma aģentūrām par CITES prasībām suvenīru pārveidāšanas jomā. Uz semināru tika aicinātas 140 tūrisma aģentūras, semināru apmeklējušās tūrisma aģentūras ieguva uzlīmi, kas apliecina, ka aģentūra ir informēta par Vašingtonas konvencijas prasībām.

Att. 7. CITES uzlīme tūrisma birojiem

Projektu ietvaros tika izveidoti vairāki izdales materiāli, informatīvi kabatas kalendāri, atkārtoti izdoti bukleti latviešu un krievu valodās, kurā iekļauts īss un konspektīvs apraksts par dzīvniekiem, kā arī to izstrādājumi. CITES konvencijas panākumi atkarīgi no katra cilvēka rīcības, īpaši tūristi var kļūt par savvaļas augu un dzīvnieku kontrabandistiem, pašiem to nezinot.

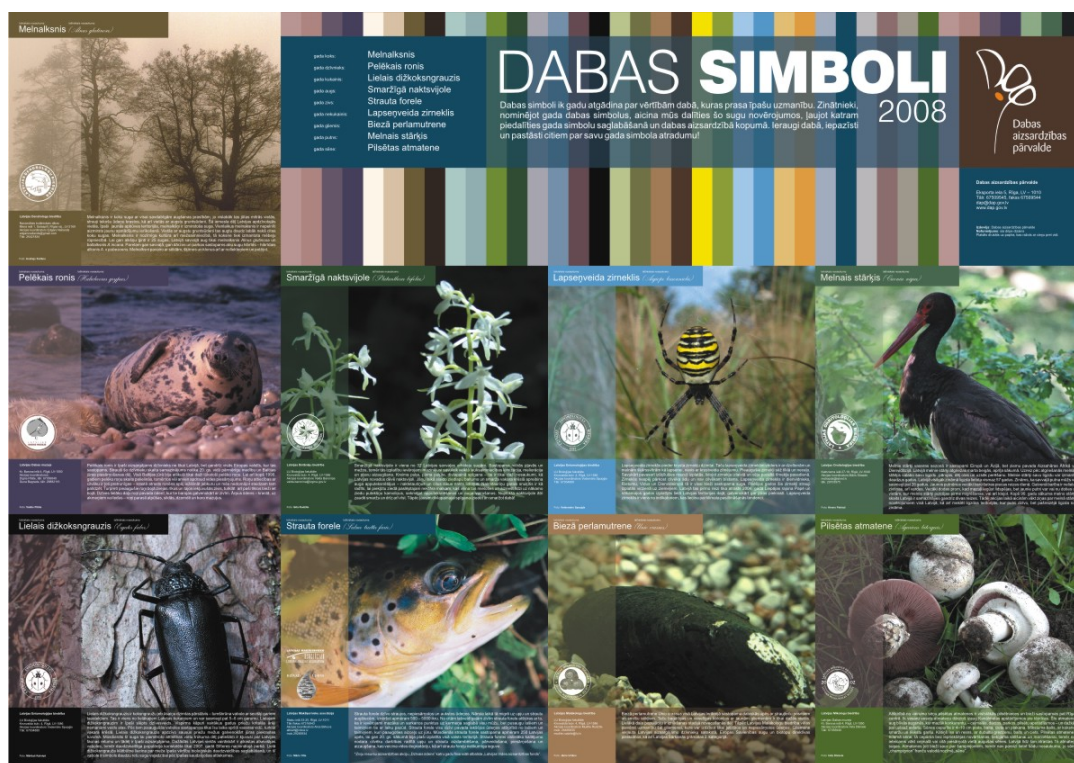

Att. 8. Kabatas kalendārs „Eiropas ūpis.”

12.4.SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS JOMĀ

Dabas aizsardzības pārvalde piedalījās arī apvienotajā ĪADT PI stendā tūrisma gadatirgū „Balttour 2008”, kur bija iespēja informēt ceļot gribētājus par tūrisma iespējām ĪADT un par dabai draudzīgu tūrismu.

Sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību ir izdoti informatīvie materiāli. Sērijā „Putnu mākslīgās ligzdvietas izdota brošūra „Balto stārķu ligzdu pamatnes”. Brošūra sniedz sabiedrībai plašu padomu klāstu, kā pašu spēkiem uzbūvēt balto stārķu ligzdu pamatnes, lai piesaistītu vēlamajām mājvietām un veicinātu stārķu pārcelšanos no ligzdām elektrības stabos uz iedzīvotāju izveidotajām mājvietām. Sadarbojoties ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību, Latvijas Entomoloģijas biedrību, Latvijas Botāniķu biedrību, Latvijas Mikologu biedrību, Latvijas Dendrologu biedrību, Latvijas Malakoloģijas biedrību kā arī ar Latvijas Dabas muzeju tapis plakāts „Dabas simboli 2008”, kas jau ceturto gadu aktualizē biedrību nominētos dabas simbolus un ir guvis ļoti plašu atsaucību Latvijas skolās.

Att. 9. Plakāts „Dabas simboli 2008”

Dabas aizsardzības pārvalde 2008.gadā Rīgā Doma laukumā turpināja 2007.gadā aizsāktu tradīciju pievērst sabiedrības uzmanību arī tirdzniecībai ar apdraudētajām augu sugām, izdodot bukletu „Mīli ar acīm”, kas tika izplatīts informatīva kampaņas laikā zāļu tirdziņā.

Att. 10. Buklets „Mīli ar acīm”

Dabas aizsardzības pārvalde 2008.gadā uzsāka darbu projektā Grundtvig partnerība Mūžizglītības programmas ietvaros - Eiropas brīvprātīgie parkos. Projekta realizēšanas termiņš: 01.08.2008.-31.07.2010. Partnerības galvenā tēma ir brīvprātīgo menedžments un brīvprātīgo kustība Eiropas dabas parkos. Partneru, kā arī individuālo dalībnieku ieguvums būs pieredžu apmaiņa un daudzpusīgas izglītošanās

Galvenās aktivitātes partnerības ietvaros ir starptautiski semināri brīvprātīgo koordinatoriem, t.i. parka personālam, kuri vada brīvprātīgo aktivitātes savos parkos, un individuālas īstermiņa brīvprātīgo apmaiņas ārvalstu parkos. Brīvprātīgo koordinatori gūs iespēju apgūt nozares ekspertu zināšanas, attīstīt jaunas brīvprātīgo menedžmenta iemaņas, kā arī pielāgot brīvprātīgo menedžmenta metodes savos parkos, tādējādi sekmējot parka profila paplašināšanu vietējā un nacionālā mērogā. Savukārt brīvprātīgie iegūs praktisku pieredzi un izglītošanās iespējas dažādās parku darbības aktivitātēs. Projekta ietvaros 2008.gada septembrī Rumānijā notika pirmā partnerības dalībvalstu nacionālo koordinatoru tikšanās, kā arī 2008.gada novembrī Vācijā notika pirmais seminārs partnerības dalībvalstu parku brīvprātīgo koordinatoriem.

13.PROGNOZES UN PLĀNI NĀKAMAJAM - 2009.GADAM

Kā 2009.gada prioritāte izvirzīta to reto un īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu, kā arī aizsargājamo biotopu uzturēšana un atjaunošana, kuru stāvoklis pēc Boreālā semināra novērtējuma ir slikts (*bad*) vai slikts un pasliktinās (*bad and deteriorating*). Sugu jomā plānotas aktivitātes ugunskrupja *Bombina bombina* (pavairošana un populāciju papildināšana), ziemeļu upespērlenes *Margaritifera margaritifera* (bebru un bebru dambju kontrole un samazināšana), vienkāršās ķekarpapardes *Botrychium simplex* (atradņu apzināšana) un brūnā lāča *Ursus arctos* (sugas aizsardzības plāna pārskatīšana un atjaunošana) aizsardzības stāvokļa uzlabošanai. Biotopu jomā plānota parkveida pļavu (biotopa kods 6530*) un iespēju robežās arī citu biotopu atjaunošana un uzturēšana. Papildus šīm aktivitātēm plānotas arī citas, tai skaitā agrāk iesāktās, aktivitātes. Kā piemēri minama mākslīgo ligzdu uzstādīšana zivjērglim *Pandion haliaetus*, lielo koku atēnošana, lielo zālēdāju aploka uzraudzība un attīstības veicināšana DL „Gudenieki” u.c.

Sugu aizsardzības plānu jomā, 2009.gadā plānota brūnā lāča *Ursus arctos* sugas aizsardzības plāna atjaunošana un līdz ar to arī līdzšinējā sugu aizsardzības plānu ieviešanas analīze. Pēc 2008.gada beigās profesionālo organizāciju aptaujas un konsultācijām ar Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamentu, plānota sugas aizsardzības plāna izstrāde biežajai perlamutrenei *Unio crassus* un plāna atjaunošana mednim *Tetrao urogallus*. Sugu aizsardzības plānu izstrādes laikā paredzēta arī aktuālas informācijas ieguve par sugu atradnēm (biežajai perlamutrenei) vai dzīvnieka lomu medību saimniecībā (mednim) un citu jautājumu risināšana.

Dabas izziņas un vides izglītības infrastruktūras objektu jomā, 2009.gadā galvenās aktivitātes plānots vērst uz jau izveidoto infrastruktūras objektu (stendi, takas) uzturēšanu un labiekārtošanu. No jaunām iniciatīvām atzīmējama sabiedrības izglītošana izmantojot ilglaiīgās apstāšanās vietas (viesu mājas u.c.). Kā otra, lielākā aktivitāte plānota Dabas aizsardzības pārvaldes Dienvidkurzemes reģionālās nodaļas darbības paplašināšana DP “Embūte” un citās attiecīgā reģiona teritorijās. Uzsākot darbību DP „Embūte” teritorijā 2008.gadā, jau pārbaudīta praksē reģionālās nodaļas darbības efektivitāte gan DP „Embūte” apsaimniekošanas (dabas aizsardzības plāna ieviešanas) jomā, gan citu, tuvējo teritoriju pārraudzīšanā un apsaimniekošanā. Sadarbībā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju plānots turpināt arī AAA „Ziemeļgauja” un citu Valkas un daļēji arī Alūksnes rajona ĪADT apsaimniekošanu, izmantojot konkrētam reģionam piesaistītu darbinieku. Atkarība no pieejamajiem finanšu resursiem plānota arī iesaistīšanās ERAF

projektu par ĪADT robežu iezīmēšanu dabā sagatavošanā un realizēšanā, jo 2008.gadā veikts ievērojams darbs projekta sagatavošanā.

2009.gadā plānots turpināt esošos darbus, pastiprinātu uzmanību veltot vīngliemežu vācējiem un novērtējot, kā tie ievēro atļauju nosacījumus, kā arī turpināt sadarbību ar Malakoloģijas biedrību kvotas noteikšanā 2009. un 2010.gadiem.

2009.gadā CITES pārvaldības un atļauju daļas prioritāte būs CITES atļauju elektroniskās informācijas aprīte un sadarbība ar Eiropas Komisiju. Joprojām par svarīgu uzdevumu tiks uzskatīts sabiedrības informēšanas par CITES un aktīvāka iesaistīšanās nepieciešamo normatīvo aktu izstrādē, kā arī sadarbības veicināšana ar muitas iestāžu darbiniekiem.

2009.gadā DAP turpinās apsekt reģistrētās dzīvnieku kolekcijas un iežogotās platības, kā arī veiks ciešāku sadarbību ar Valsts vides dienestu un Pārtikas un veterināro dienestu problēmjautājumu risināšanā. Nepieciešamības gadījumā Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki iesaistīsies normatīvo aktu izstrādē.

Dabas aizsardzības pārvalde 2009.gadā plāno turpināt darbu projektā Grundtvig partnerība Mūžizglītības programmas ietvaros – Eiropas brīvprātīgie parkos. Partnerības ietvaros Dabas aizsardzības pārvalde plāno nosūtīt trīs dalībniekus no Latvijas brīvprātīgo darbam kādā no partnerības dalībvalstu parkiem, kā arī sadarbībā ar Gaujas Nacionālo parku 2009.gada oktobrī Siguldā organizēt noslēguma semināru dalībvalstu parku brīvprātīgo koordinatoriem.

2009. gadā Dabas aizsardzības pārvalde plāno izstrādāt projekta „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu elektronizācija” pieteikumu. Projektu paredzēts realizēt Eiropas Reģionālā attīstības fonda darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2. pasākuma „IKT infrastruktūra un pakalpojumi” 3.2.2.1. aktivitātes „Publiskās pārvaldes elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstība” 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” ietvaros. Projekta mērķis ir izveidot vienotu elektronisko datu bāzi Latvijas Republikas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 apsaimniekošanā iesaistītajām institūcijām, kura nodrošinātu šo teritoriju dabas vērtību – īpaši aizsargājamo sugu un biotopu – vienotu uzskaiti, kā arī uzturētu to aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu plānošanas un ieviešanas reģistru. Šāds reģistrs veidos pamatu visam īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas darbam Latvijā, nodrošinot operatīvu lēmumu pieņemšanu, darbu izpildes efektīvu kontroli, pieeju informācijai par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu apsaimniekošanu.

Dabas aizsardzības pārvalde plāno veikt vairākas aktivitātes sabiedrības informēšanas jomā, piemēram, sagatavot un izdot plakātu „Dabas Simboli 2009”, nodrošināt Dabas Daudzveidības Avīzes trešo izdevumu starptautiskā bioloģiskās daudzveidības dienā.

Turpināt Putnu dienu tradīciju un organizēt „Dzeņa darbnīcu” Rīgas nacionālajā zooloģiskajā dārzā, kā arī informēt sabiedrību Zāļu tirgus laikā par īpaši aizsargājamām augu sugām.